

Financial Action Task Force
on Money Laundering

Finanční akční výbor
proti praní peněz

ČTYŘICET DOPORUČENÍ

20. června 2003

Ú v o d

Metody a techniky praní peněz se mění v reakci na rozvoj protiopatření. V posledních letech FATF¹ zaznamenává stále sofistikovanější a propracovanější techniky, jako je například zneužívání právnických osob za účelem zakrytí skutečných vlastníků nezákonných výnosů a stále se zvyšující počet případů zneužívání profesionálních poradců s cílem získat radu a pomoc při legalizaci výnosů z trestné činnosti. Zmíněný vývoj situace a zkušenosti získané v rámci analýzy FATF na úseku nespolupracujících zemí a teritorií a mnoha národních a mezinárodních iniciativ vedly FATF k přezkoumání a následnému přepracování 40 Doporučení do nového souvislého rámcového dokumentu pro boj proti praní peněz a financování terorismu. FATF nyní vyzývá všechny státy k provedení nutných kroků k harmonizaci jejich vnitrostátních mechanismů boje proti praní peněz a financování terorismu s novými doporučeními FATF a k jejich efektivní implementaci.

40 Doporučení bylo od základu přepracováno a tento proces byl otevřen spolupráci členů FATF, nečlenů, pozorovatelů, finančního sektoru a jiných dotčených sektorů a stran. Tento konzultační proces byl zdrojem mnoha plodných vstupů, které byly v procesu zpracovávání Doporučení zohledněny.

Nových 40 Doporučení se nyní vztahuje nejenom na praní peněz, ale také na financování terorismu. V kombinaci s 8 Zvláštními doporučeními proti financování terorismu poskytují posílený, souvislý a důsledný rámec opatření pro boj proti praní peněz a financování terorismu. FATF si je vědoma existence rozdílů v právních a finančních systémech jednotlivých zemí, včetně faktu, že všechny země nemohou přijímat stejná opatření. Z toho důvodu představují Doporučení soubor zásad činnosti pro tuto oblast stanovených, které jednotlivé země provádějí v souladu s jejich konkrétní situací a ústavním rámcem. Doporučení upravují všechna opatření, kterými by trestní justice a regulační orgány měly disponovat, preventivní opatření zaváděná v rámci finančních institucí a jiných vybraných společností a profesí a principy mezinárodní spolupráce.

Původní doporučení vznikla v roce 1990 jako součást iniciativy zaměřené na potírání případů zneužívání finančních systémů osobami legalizujícími výnosy z drogové trestné činnosti. V roce 1996 byla Doporučení poprvé přepracována s cílem zohlednit měnící se techniky praní peněz. 40 Doporučení z roku 1996 podepsalo více než 130 států a staly se mezinárodním standardem pro boj proti praní peněz.

V říjnu 2001 FATF rozšířila svůj mandát na problematiku financování terorismu. Následným krokem bylo vytvoření osmi zvláštních doporučení v oblasti boje proti financování terorismu, která obsahují opatření v boji proti financování teroristické činnosti a teroristických organizací. Těchto 8 Zvláštních doporučení doplňuje 40 Doporučení FATF².

V boji proti praní peněz a financování terorismu je zejména nutné monitorovat a ohodnotit, na základě výše uvedených mezinárodních standardů, finanční systémy jednotlivých států. Vzájemná hodnocení prováděná FATF a regionálními organizacemi příbuznými FATF, a rovněž hodnocení prováděná MMF a Světovou bankou jsou velmi důležitá pro zajištění efektivní implementace doporučení FATF všemi státy.

V boji proti praní peněz a financování terorismu je zejména nutné monitorovat a ohodnotit, na základě výše uvedených mezinárodních standardů, finanční systémy jednotlivých států. Vzájemná hodnocení prováděná FATF a regionálními organizacemi příbuznými FATF a rovněž hodnocení prováděná MMF a Světovou bankou jsou velmi důležitá pro zajištění efektivní implementace doporučení FATF všemi státy.

¹ FATF je mezivládní organizace, která stanovuje standardy a rozpracovává a propaguje zásady politiky boje proti praní peněz a financování terorismu. V současnosti má 33 členů, a to 31 států a 2 mezinárodní organizace, a více než 20 pozorovatelů. V různých regionech světa existuje 5 organizací příbuzných FATF a přes 15 mezinárodních organizací a uskupení, zabývajících se podobnou problematikou. Seznam všech členů a pozorovatelů viz http://www.fatf-gafi.org/Members_en.htm

² MMF a Světová banka uznávají 40 Doporučení a 8 Zvláštních doporučení jako mezinárodní standardy pro boj proti praní peněz a financování terorismu

ČTYŘICET DOPORUČENÍ FATF

A. PRÁVNÍ SYSTÉMY

Vymezení skutkové podstaty trestného činu praní peněz

1. Státy by měly praní peněz postavit mimo zákon, a to na základě Úmluvy OSN o nezákonném obchodování s narkotiky a psychotropními látkami z roku 1988 (Vídeňská úmluva) a Úmluvy OSN o mezinárodním organizovanému zločinu z roku 2000 (Palermská úmluva).

Státy by měly skutkovou podstatu praní peněz aplikovat u všech závažných trestných činů s cílem uplatnit co nejširší škálu predikativních trestných činů. Za predikativní trestné činy lze považovat buď všechny trestné činy, trestné činy překračující určitou mez závažnosti, nebo činy, které jsou postihovány určitou trestní sazbou odnětí svobody (princip prahový), lze je vymežit ve zvláštním seznamu predikativních trestných činů, nebo lze zvolit kombinaci výše uvedených principů.

Státy, které se rozhodnou aplikovat prahový přístup, by měly mezi predikativní trestné činy zařadit přinejmenším všechny trestné činy, které vnitrostátní legislativa definuje jako závažné nebo všechny trestné činy, u kterých hrozí trestní sazba jeden rok odnětí svobody a výše. U zemí, které aplikují princip dolní hranice trestní sazby, by se mezi predikativní trestné činy měly řadit všechny činy, u kterých je trestní sazba minimálně šest měsíců odnětí svobody.

Ať se stát rozhodne po jakýkoli přístup, je vždy nutno ve vybraných kategoriích trestných činů minimálně určit škálu skutkových podstat³.

Predikativní trestné činy v kontextu praní peněz by měly být rozšířeny na protiprávní jednání, ke kterému došlo v zahraničí, které je v dané zahraniční zemi trestným činem a jež by na domácí půdě bylo klasifikováno jako predikativní trestný čin. Státy mohou jako jedinou podmínku stanovit skutečnost, že protiprávní jednání by na domácí půdě zakládalo predikativní trestný čin.

Tam, kde to vyžaduje vnitrostátní legislativa, se státy mohou rozhodnout, že skutková podstata trestného činu praní peněz nebude aplikovatelná na osoby, které spáchaly predikativní trestný čin.

2. Státy by měly zajistit následující:
 - a) Soulad vnitrostátních ustanovení o úmyslu a vědomosti, které jsou požadavkem při dokazování trestné činnosti praní peněz, se standardy upravenými Vídeňskou a Palermskou úmluvou, a to včetně koncepce, že úmysl a vědomosti mohou být dovozeny z objektivních skutkových okolností.
 - b) Trestněprávní odpovědnost a tam kde to není možné, občansko-právní nebo správní odpovědnost, by se měla vztahovat i na právnické osoby. To by nemělo bránit paralelnímu trestnímu, občansko-právnímu nebo správnímu řízení proti právnickým osobám v zemích, kde tyto formy odpovědnosti existují. Při neplnění by měly právnické osoby být postihovány efektivními, přiměřenými a odstrašujícími sankcemi.

Daná opatření by měla fungovat bez ohledu na trestně právní odpovědnost fyzických osob.

³ Viz definice "vybraných kategorií trestných činů" v Glosáři

Předběžná opatření a propadnutí

3. Státy by měly přijmout opatření podobná úpravám Vídeňské a Palermské úmluvy, a to včetně legislativních opatření, která dají kompetentním orgánům pravomoc konfiskovat jmění, které je předmětem praní peněz, výnosů z trestné činnosti praní nebo predikativní trestné činnosti, prostředků užitých nebo zamýšlených k užití při páchání trestné činnosti nebo majetku odpovídající hodnoty, a to aniž budou dotčena práva třetích stran v dobré víře.

Výše uvedená opatření by měla zahrnovat pravomoc: (a) odhalovat, vyhledávat a odhadovat výši jmění podléhajícího propadnutí; (b) vykonávat předběžná opatření, jako zmrazování a zabavování, za účelem zabránit jakémukoli dalšímu nakládání s takovým jměním, jeho převodům, či zbavení se; (c) provádět kroky k zabránění nebo zastavení činností, které by mohly zabránit státním orgánům v převzetí majetku podléhajícího propadnutí; a (d) implementovat příslušné kroky při vyšetřování trestné činnosti.

Státy mohou rovněž zvážit zavedení opatření, která umožní propadnutí výnosů nebo prostředků páchání trestné činnosti i bez pravomocného odsouzení v trestní věci či která otočí důkazní břemeno tak, že bude na pachatelí, aby prokázal zákonný původ majetku, který je označován za propadnutelný. Daná opatření musí být v souladu s principy vnitrostátního práva.

B. OPATŘENÍ ZE STRANY FINANČNÍCH INSTITUCÍ A NEFINANČNÍCH SPOLEČNOSTÍ A PROFESÍ NA ÚSEKU PREVENCE PRANÍ PENĚZ A FINANCOVÁNÍ TERORISMU

4. Státy by měly zajistit, aby úpravy o mlčenlivosti finančních institucí nebránily implementaci Doporučení FATF.

Klíčové principy prověřování (due diligence) klientů a uchovávání dat

- 5.* Finanční instituce by neměly vést anonymní účty či účty na očividně fiktivní jména.

Finanční instituce by měly prověřovat všechny své klienty, řádně je identifikovat a ověřovat všechna identifikační data vždy, když:

- Vzniká obchodní vztah.
- Je prováděn obchod (i) jehož hodnota převyšuje stanovený limit; nebo (ii) bezhotovostním převodem za podmínek, které upravuje Vysvětlivka ke Zvláštnímu doporučení VII.
- Existuje podezření z praní peněz nebo financování terorismu, nebo
- finanční instituce má pochyby o hodnověrnosti nebo adekvátnosti v minulosti obdržných informací o identifikačních údajích klienta.

Klíčové principy prověřování klientů jsou následující:

- a) Identifikace klienta a ověření totožnosti klienta na základě spolehlivých a nezávislých zdrojů – dokumentů, dat, nebo informací⁴.
- b) Identifikace skutečného vlastníka a opatření k ověření jeho totožnosti tak, aby finanční instituce neměla pochyb o tom, kdo je skutečným vlastníkem. U právnických osob finanční instituce provede nutné kroky k prověření vlastnické

* Doporučení označená hvězdičkou je třeba číst spolu s vysvětlivkami.

⁴ Spolehlivé a nezávislé zdrojové dokumenty, data a informace budou nadále označovány pouze jako „identifikační data“

struktury a statutárních orgánů klienta.

- c) Získání informací o účelu a charakteru obchodního vztahu.
- d) Provádění průběžného prověřování klienta a daného obchodního vztahu spolu s prověřováním provedených operací s cílem zajistit, že veškeré prováděné operace jsou v souladu se znalostmi o klientovi, jeho podnikání, možných rizik a tam, kde je to nutné, i zdroje finančních prostředků.

Finanční instituce by měly aplikovat všechny klíčové principy prověřování klientů od (a) do (d), šíří jejich uplatnění však mohou přizpůsobit riziku klienta, a to na základě typu klienta, jeho vztahu s finanční institucí a charakteru dané operace. Opatření by měla být v souladu se směrnicemi vydávanými kompetentními orgány. U rizikovějších klientů by měly finanční instituce provádět zvýšené prověřování klientů. Pokud je riziko malé, stát se může naopak rozhodnout povolit finančním institucím omezená nebo zjednodušená opatření.

Finanční instituce by měly ověřovat totožnost klienta a skutečného vlastníka před nebo v průběhu navázání obchodního vztahu, u příležitostných klientů při provádění operací. Státy mohou povolit těm finančním institucím, které účinně řídí rizika a kde by byly jinak narušeny standardní postupy práce s klientem, ověření dat v co nejkratší lhůtě až po navázání obchodního vztahu.

Pokud finanční instituce nemůže uplatnit principy (a) až (c) výše, neměla by otevřít účet, založit obchodní vztah, ani provést operaci, nebo by měla obchodní vztah ukončit a měla by v dané věci uvažovat o podání oznámení o podezřelém obchodu.

Tyto požadavky se vztahují na všechny nové klienty. Finanční instituce by však měly Doporučení aplikovat i na stávající klienty, a to všude, kde je to relevantní a kde hrozí riziko. U stávajících obchodních vztahů by měla finanční instituce rovněž vhodně aplikovat klíčové principy prověřování klientů.

- 6.* U politicky exponovaných osob by měly finanční instituce provádět, kromě klasického postupu na základě klíčových principů prověřování klientů, ještě následující kroky
 - a) řízení rizika za účelem zjistit, zdali je daná osoba skutečně politicky exponovaná,
 - b) souhlas vyššího managementu s navázáním obchodního vztahu s takovýmto klientem,
 - b) opatření za účelem zjištění zdroje majetku a peněz,
 - c) zesílený monitoring obchodního vztahu s klientem.
- 7. V kontextu zahraničního korespondenčního bankovníctví a podobných obchodních vztahů by finanční instituce měly, kromě klasického postupu na základě klíčových principů prověřování klientů, zavést ještě následující opatření:
 - a) Shromáždit dostatek informací o instituci v zahraničí, seznámit se s jejím podnikáním a z veřejně dostupných zdrojů prověřit její pověst a kvalitu dohledu, a to včetně zjištění, zda daná instituce nebyla v minulosti vyšetřována v kontextu praní peněz nebo financování terorismu či nebyla sankcionována regulátorem.
 - b) U dané instituce zhodnotit kontrolní mechanismy pro boj proti praní peněz a financování terorismu.
 - c) Před navázáním korespondenčního vztahu si vyžádat souhlas vyššího managementu.
 - d) Zadokumentovat zodpovědnosti všech zúčastněných institucí.
 - e) U průběžných korespondenčních účtů prověřit, zda korespondenční banka ověřila totožnost a provedla všechny kroky na základě klíčových principů prověřování

klientů u osob, které mají přímý přístup na účty korespondenta. Korespondenční banka musí být schopna na vyžádání předat veškerá relevantní identifikační data zákazníka.

8. Finanční instituce by měly věnovat zvýšenou pozornost hrozbě nových metod praní peněz za pomoci nových technologií, které zaručují větší anonymitu. Pokud je to nutné, státy zavedou opatření na zabránění takového zneužívání. Finanční instituce by měly především zavést postupy na ochranu proti specifickým rizikům, která vyplývají z bankovníctví bez přímého osobního styku s klientem.
- 9.* Státy mohou povolit finančním institucím spoléhat se na prostředníky nebo jiné třetí strany, které budou provádět kroky (a) - (c) klíčových principů prověřování klientů nebo zavedou klienta, a to v případě, že budou splněny níže uvedené podmínky. Tam, kde bude podobná praxe povolena, leží konečná odpovědnost za identifikaci klienta a ověření správnosti údajů na finanční instituci, která spoléhá na třetí stranu.

Kritéria, jež je potřeba splnit, jsou následující:

- a) Finanční instituce, která spoléhá na třetí stranu, si okamžitě vyžádá veškeré nutné informace k bodům (a) - (c) klíčových principů prověřování klientů. Finanční instituce zajistí, aby kopie identifikačních dokumentů a dat a rovněž další dokumenty předkládané v souladu s klíčovými principy prověřování klientů byly na vyžádání okamžitě k dispozici.
- b) Finanční instituce prověří, zda je třetí strana regulována a dohledována a má, v souladu s Doporučeními 5 a 10, zavedeny klíčové principy prověřování klientů.

Je na každém státě, aby sám určil, v jaké zemi může spolehlivá třetí strana působit, a to s ohledem na informace o zemích, které nedostatečně plní nebo vůbec neplní Doporučení FATF.

- 10.* Finanční instituce by měly po dobu nejméně pěti let uchovávat veškeré údaje a doklady o domácích i zahraničních obchodech tak, aby mohly na dožádání kompetentním orgánem okamžitě vydat informace. Uchovávané údaje a doklady musí být dostatečné, aby posloužily k případné rekonstrukci jednotlivých obchodů (včetně částek a měn) či jako důkazní materiál v trestněprávním řízení.

Finanční instituce by měly uchovávat záznamy identifikačních dat získaných v procesu identifikace klienta (například kopie oficiálních průkazů totožnosti, jako jsou pasy, občanské průkazy, řidičské průkazy nebo podobné dokumenty, výpisy z účtů a korespondenci s klientem), a to po dobu nejméně pěti let po ukončení obchodního vztahu.

Identifikační data a výpisy z transakcí by měly být k dispozici vnitrostátním kompetentním orgánům, které mají k tomuto oprávnění.

- 11.* Finanční instituce by měly věnovat zvýšenou pozornost všem komplikovaným a neobvykle rozsáhlým obchodům a také všem neobvyklým transakcím, které nemají žádný zjevný hospodářský nebo právní účel. Je nutno do maximální hloubky zkoumat pozadí a účel takovýchto transakcí a poté tato zjištění předat písemně kompetentním orgánům a auditorům.
- 12.* Klíčové principy prověřování klientů a požadavky na uchovávání dat upravené Doporučeními 5, 6 a 8 – 11 se aplikují na vybrané nefinanční společnosti a profese v následujících situacích:
- a) Kasina – pokud zákazníci kasina provádějí transakce v hodnotě nebo nad hodnotu stanoveného limitu.

- b) Realitní agenti - pokud se z pověření klientů zapojují do transakcí typu prodej a nákup realit.
- c) Obchodníci s vzácnými kovy a drahými kameny - pokud jsou zapojeni do provádění hotovostní transakce se zákazníkem v hodnotě nebo nad hodnotu stanoveného limitu.
- d) Právníci, notáři, jiné nezávislé právní profese a účetní, a to pokud připravují nebo přímo provádějí z pověření klientů transakce následujícího typu:
 - Nákup a prodej realit;
 - Správa financí, cenných papírů a jiného jmění klienta;
 - Správa běžných a spořitelních účtů a účtů cenných papírů;
 - Příprava na vznik, provoz nebo řízení společností;
 - Příprava na vznik, provoz nebo řízení právnických osob a nákup nebo prodej podnikatelských jednotek.
- e) Poskytovatelé služeb trustům a společnostem, pokud z pověření klienta připravují nebo realizují transakce, jež jsou definovány pod příslušným bodem v Glosáři.

Oznamování podezřelých obchodů a dodržování vnitřních zásad

- 13.*** Má-li finanční instituce podezření nebo se důvodně domnívá, že finanční prostředky jsou výnosy z trestné činnosti nebo se vztahují k financování terorismu, měla by být povinna ze zákona či podzákoné normy tuto skutečnost okamžitě oznámit finanční zpravodajské jednotce (FIU).
- 14.*** Finanční instituce, jejich management a zaměstnanci by měli být:
- a) V případě, že v dobré víře oznámí finanční zpravodajské jednotce podezření, a to i bez znalosti charakteru trestné činnosti a bez ohledu na to, zda k nezákonným operacím skutečně došlo, ze zákona vyňati z trestně-právní nebo občansko-právní odpovědnosti za porušení jakýchkoliv ustanovení o mlčenlivosti upravených smlouvou nebo jakýmikoliv legislativními regulatorními nebo správními ustanoveními.
 - b) Ze zákona povinni zachovávat mlčenlivost o podání oznámení o podezřelém obchodu nebo souvisejících informací FIU.
- 15.*** Finanční instituce by měly vypracovat programy boje proti praní peněz a financování terorismu které by měly obsahovat následující:
- a) Zpracování systému vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření, a to včetně určení osob k zajišťování styku a výměně informací a vhodných postupů prověřování osob přijímaných do pracovního poměru.
 - b) Průběžné školení zaměstnanců.
 - c) Audit za účelem prověřování systému.
- 16.*** Požadavky v Doporučeních 13 až 15 a 21 se vztahují na všechny společnosti a profese nefinančního charakteru, a to za následujících podmínek:
- a) Právníci, notáři, jiné nezávislé právní profese a účetní by měli být povinni podat oznámení o podezřelém obchodu tehdy, kdy jménem nebo z pověření klienta provádějí finanční transakce v kontextu aktivit uvedených v Doporučení 12(d). Státům se velmi doporučuje rozšířit oznamovací povinnost na ostatní profesní činnosti účetních, včetně auditu.

- b) Obchodníci se vzácnými kovy a obchodníci s drahými kameny by měli být povinni oznamovat podezřelé obchody tehdy, kdy jsou zapojeni do jakékoliv hotovostní transakce s klientem, a to v hodnotě rovnající se či vyšší, než je stanovený limit.
- c) Poskytovatelé služeb trustům a společnostem by měli být povinni oznamovat podezřelé obchody tehdy, kdy jménem nebo z pověření klienta provádějí transakce v kontextu aktivit uvedených v Doporučení 12(e).

Právníci, notáři, jiné nezávislé právní profese a účetní působící v roli nezávislých právních poradců nejsou povinni hlásit podezřelé obchody v případech, že příslušné informace byly získány za okolností, kdy podléhají advokátní mlčenlivosti nebo mlčenlivosti z titulu určité profese.

Ostatní opatření pro zamezení praní peněz a financování terorismu

- 17. Státy by měly zajistit efektivní, úměrné a odrazující trestní, občanskoprávní i správní sankce, uvalitelné na fyzické i právnické osoby definované v Doporučeních, jež neplní požadavky boje proti praní peněz a financování terorismu.
- 18. Státy by neměly povolovat zakládání ani tolerovat existenci dříve založených fyzicky neexistujících bank, tzv. *shell banks*. Finanční instituce by měly odmítat vstupovat do nových korespondenčních obchodů či pokračovat v obchodování s korespondenčními bankami typu *shell banks*. Finanční instituce by se měly rovněž mít na pozoru před obchodováním se zahraničními finančními institucemi, které *shell banks* povolují přístup na své účty.
- 19.* Státy by měly zvážit následující:
 - a) Implementaci vhodných opatření za účelem odhalení nebo monitorování převozu hotovosti a finančních instrumentů na doručitele přes hranice, a to pod podmínkou, že takové informace budou využívány zákonně a monitorování nenaruší princip volného pohybu kapitálu.
 - b) Vhodnost a prospěšnost systému oznamování všech finančních transakcí v domácí i zahraniční měně nad určitou stanovenou mez bankami a jinými finančními institucemi centrálnímu orgánu s celostátní působností, jenž by je zaznamenával do počítačové databáze, do níž by měly přístup všechny orgány kompetentní v boji proti praní peněz nebo financování terorismu, a to za podmínky přísné ochrany bezpečnosti dat a zákonného využívání takových informací.
- 20. Státy by měly zvážit uplatnění Doporučení FATF i na jiné než jmenované nefinanční společnosti a profese, které představují riziko zneužití pro praní peněz nebo financování terorismu.

Státy by měly rovněž podpořit rozvoj moderních a zabezpečených technik nakládání s penězi, které by nebyly tak zneužitelné ze strany pachatelů trestné činnosti praní peněz.

Opatření vzhledem k zemím, které nedodržují nebo nedostatečně dodržují Doporučení FATF

- 21. Finanční instituce by měly věnovat zvýšenou pozornost obchodním vztahům a transakcím se subjekty, jednotlivci, společnostmi nebo finančními institucemi ze zemí, které nedodržují nebo nedostatečně dodržují Doporučení FATF. Veškeré obchody, které nemají žádný zjevný ekonomický nebo jiný zákonný účel, by měly být do maximální míry prověřeny a zjištěné závěry by měly být předány písemně kompetentním orgánům jako podklad.

Pokud daná země dále nepostupuje v souladu s Doporučeními FATF, státy by měly být

schopny aplikovat vhodná protiopatření.

22. Finanční instituce by měly zajistit, aby výše uvedené zásady vztahující se na finanční instituce byly rovněž aplikovány, v souladu s příslušnými zákony a podzákonými normami, na pobočky a dceřinné společnosti sídlící v zahraničí, a to především v zemích, které nepostupují v souladu s Doporučeními FATF. Pokud místní zákony nebo podzákoné normy zakazují implementaci těchto zásad, měly by o této skutečnosti být informovány kompetentní orgány v zemi, kde sídlí mateřská společnost.

Regulatorní opatření a dohled

- 23.* Státy by měly zajistit, aby finanční instituce podléhaly regulaci a dohledu a efektivně implementovaly Doporučení FATF. Kompetentní orgány by měly přijmout veškerá právní a regulatorní opatření za účelem zabránění pachatelům trestné činnosti nebo jejich spolupachatelům v převzetí nebo skutečnému vlastnictví významného nebo pro kontrolu významného podílu ve finanční instituci nebo v ní zastávali manažerskou funkci.

Finanční instituce, na které se vztahují „Klíčové principy“, by své regulatorní a dohledové mechanismy, které aplikují za účelem „obežtelnosti“ a které jsou relevantní pro boj proti praní peněz, měly podobným způsobem aplikovat i za účelem boje proti praní peněz a financování terorismu.

Ostatní finanční instituce by měly být licencovány nebo registrovány a dostatečně regulovány, řádně dohledovány a monitorovány, s ohledem na stupeň rizika zneužití pro praní peněz nebo financování terorismu v oblasti jejich činnosti. Firmy zprostředkující hotovostní nebo bezhotovostní převody peněžních prostředků nebo provozující směnářskou činnost by měly být minimálně licencovány nebo registrovány a měl by u nich být prováděn efektivní monitoring a prověřováno dodržování platných vnitrostátních zásad boje proti praní peněz a financování terorismu.

24. Vyjmenované nefinanční podniky a profese by měly podléhat níže uvedeným regulatorním a dohledovým opatřením:
- a) Kasina by měla podléhat regulatornímu a dohledovému režimu, který zajistí efektivní implementaci všech nutných opatření pro boj proti praní peněz a financování terorismu. Kasina by měla být minimálně
 - licencována,
 - organizována tak, že kompetentní orgány zavedou všechna nutná právní a regulatorní opatření, aby pachatelům trestné činnosti nebo jejich společníkům zabránily v převzetí nebo skutečnému vlastnictví významného nebo pro kontrolu nad kasinem významného podílu, převzetí manažerských funkcí či přímo provozování kasin,
 - organizována tak, aby kompetentní orgány mohly zajistit efektivní dohled nad dodržováním zásad boje proti praní peněz a financování terorismu.
 - b) Státy zajistí, aby i ostatní kategorie vybraných nefinančních podniků a profesí podléhaly efektivnímu monitoringu a dodržovaly zásady boje proti praní peněz a financování terorismu. Všechna opatření by na základě hodnocení rizika měly aplikovat vládní orgány nebo příslušný samoregulátor za předpokladu, že je tento samoregulátor schopen zajistit u příslušných subjektů dodržování jejich povinností v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu.

- 25.* Kompetentní orgány by měly finančním institucím a vybraným nefinančním podnikům a profesím vytvořit pokyny a poskytovat zpětnou vazbu na podporu procesu zavádění

vnitrostátních opatření proti praní peněz a financování terorismu a zejména odhalování a oznamování podezřelých obchodů.

C. INSTITUCIONÁLNÍ A JINÁ OPATŘENÍ NUTNÁ JAKO SOUČÁST SYSTÉMU BOJE PROTI PRANÍ PENĚZ A FINANCOVÁNÍ TERORISMU

Kompetentní orgány – pravomoci a zdroje

- 26.*** Státy by měly založit finanční zpravodajskou jednotku (FIU), která bude sloužit jako orgán s celostátní působností a bude přijímat (a pokud možno také dožadovat), analyzovat a předávat oznámení o podezřelých obchodech a jiné informace o potenciálním praní peněz nebo financování terorismu. FIU by měla mít přístup, přímý nebo nepřímý, k informacím finančního, správního nebo policejního charakteru, které potřebuje k provádění analýz oznámení o podezřelých obchodech a další činnosti.
- 27.*** Státy by měly pověřit vybrané orgány činné v trestním řízení zodpovědnosti za vyšetřování případů praní peněz a financování terorismu. Doporučuje se, aby státy podpořily a aplikovaly zvláštní vyšetřovací techniky vhodné pro vyšetřování praní peněz, jako jsou například sledované zásilky, tajné operace a jiné relevantní techniky. Dále se doporučuje využívání veškerých efektivních mechanismů boje, jako je sestavování stálých nebo dočasných specializovaných skupin na finanční vyšetřování a vyšetřování v součinnosti s kompetentními orgány v zahraničí.
- 28.** Při vyšetřování praní peněz a predikativních trestních činů by kompetentní orgány měly mít přístup k dokumentům a informacím nutným k vyšetřování a následnému trestnímu stíhání. Kompetentní orgány by měly mít pravomoc vyžádat si předložení dokumentů v držení finanční instituce nebo jiné osoby, provést domovní nebo osobní prohlídku a zabavit důkazní materiál.
- 29.** Dohledové orgány by měly mít přiměřené pravomoci k monitorování a prověřování finančních institucí a jejich dodržování zásad boje proti praní peněz a financování terorismu, a to včetně pravomoci provést kontrolu na místě. Měly by mít pravomoc vyžádat si od finančních institucí veškeré informace, které jsou pro monitorování povinností relevantní, a v případě nedodržování povinností uvalit přiměřené správní sankce.
- 30.** Státy by měly vybavit kompetentní orgány činné v boji proti praní peněz a financování terorismu adekvátními finančními, lidskými a technickými zdroji. Měla by být rovněž zajištěna maximální bezúhonnost všech zaměstnanců těchto institucí.
- 31.** Státy by měly zajistit, aby politici, FIU, orgány činné v trestním řízení a dohledové orgány disponovaly efektivními mechanismy nutnými ke vzájemné spolupráci. Tam, kde je to vhodné, by měly výše uvedené orgány koordinovat své činnosti, a to především na úseku zpracovávání a implementace zásad boje proti praní peněz a financování terorismu.
- 32.** Státy by měly zajistit kontrolu efektivnosti činnosti kompetentních orgánů na úseku boje proti praní peněz a financování terorismu. Akceschopnost a efektivnost je třeba měřit za pomoci statistických údajů o obdržení a zpracování OPO, o vyšetřování praní peněz a financování terorismu, o počtu trestních stíhání a pravomocných odsouzení, o zmrazeném, zabaveném a propadnutém majetku a o vzájemné právní pomoci nebo jiných mezinárodních dožádáních.

Transparentnost právnických osob a společností

33. Státy by měly zavést opatření k zabránění nezákonného zneužívání právnických osob pachateli trestné činnosti praní peněz. Za tímto účelem by měly existovat náležitě, přesné a kompetentním orgánům rychle dostupné informace o skutečných vlastnících nebo osobách ovládajících právnické osoby. Především ty státy, ve kterých existují právnické osoby s možností vydávat akcie na doručitele, by měly zavést vhodné mechanismy za účelem prevence zneužívání takových instrumentů pro praní peněz. Je nutno zvážit zavedení opatření za účelem zlepšení přístupu finančních institucí postupujících ve smyslu požadavků uvedených v Doporučení 5 k informacím o skutečných vlastnících a osobách ovládajících právnické osoby.
34. Státy by měly zavést opatření na zabránění zneužívání jiných právních subjektů pachateli trestné činnosti praní peněz. Státy by se měly především zaměřit na získávání adekvátních, přesných a včasných informací o výslovném svěřenství (express trust), a to včetně informací o zřizovateli svěřenství, pověřenci a osobách přijímajících výnosy tak, aby mohly být bez prodlení předány kompetentním orgánům. Státy by měly rovněž zvážit, jak finančním institucím, v souladu s Doporučením 5, zpřístupnit informace o skutečných vlastnících a osobách ovládajících společnosti.

D. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

35. Státy by měly podniknout okamžité kroky ke členství a plné implementaci Vídeňské úmluvy, Palermské úmluvy a Mezinárodní úmluvy OSN o potírání financování terorismu z roku 1999. Státy by měly rovněž ratifikovat a implementovat jiné relevantní mezinárodní úmluvy, jako je Úmluva Rady Evropy o praní, odhalování, zadržování a konfiskaci výnosů z trestné činnosti (1990) a Americké úmluvy proti terorismu (2002).

Vzájemná právní pomoc a vydávání

36. Státy by měly vzájemnou právní pomoc na úseku vyšetřování, trestního stíhání a dalších činností spojených s bojem proti praní peněz a financování terorismu poskytovat rychle, konstruktivně a efektivně. Je nutno:
- Nezakazovat nebo neopodstatněně omezovat poskytování vzájemné právní pomoci.
 - Zajistit zavedení jasných a efektivních postupů pro poskytování vzájemné právní pomoci a řešení dožádání.
 - Neodmítat provedení dožádání vzájemné právní pomoci pouze na základě toho, že vyšetřovaná trestná činnost zahrnuje i fiskální záležitosti.
 - Neodmítat provedení dožádání vzájemné právní pomoci na základě skutečnosti, že zákony uvalují na finanční instituce povinnost mlčenlivosti a důvěrnosti dat.

Státy by měly zajistit, aby pravomocí jejich kompetentních orgánů v souladu s Doporučením 28 bylo možno rovněž využít při odpovědi na žádost o právní pomoc a, pokud to bude v souladu s vnitrostátním právem, také při odpovědi na přímá dožádání zahraničních soudů nebo orgánů činných v trestním řízení přímo na jejich domácí partnerské orgány.

Aby nedošlo ke střetu jurisdikcí, je třeba věnovat pozornost vypracování a implementaci mechanismů, na jejichž základě bude v zájmu spravedlnosti určeno vhodné místo k trestnímu stíhání pachatelů, které vyšetřují orgány činné v trestním řízení v několika zemích.

37. Státy by měly v maximální možné míře poskytovat vzájemnou právní pomoc bez ohledu na absenci dvojí trestnosti.

Tam, kde je pro poskytování vzájemné právní pomoci nebo vydání podmínkou dvojí trestnost, by měla tato podmínka být považována za splněnou bez ohledu na to, zda oba státy kvalifikují danou skutkovou podstatu ve stejné kategorii či ji označují stejným termínem, pokud oba státy staví dané jednání mimo zákon.

- 38.* Státy by měly zajistit pravomoc rychlé reakce na zahraniční dožádání o identifikaci, zmrazení, zabavení nebo propadnutí praných peněz nebo jiného legalizovaného majetku, výnosů z praní peněz nebo predikativní trestné činnosti, prostředků užívaných nebo plánovaných k využití při páčání těchto trestných činů nebo majetku v odpovídající výši. Měla by být rovněž zavedena opatření nutná pro koordinaci zabavení a propadnutí. Taková opatření mohou zahrnovat i klauzuli o podílení se na propadnutém majetku.

39. Státy by měly uznávat praní peněz jako trestnou činnost podléhající extradici. Každá země by měla buď provést extradici vlastních občanů, nebo, pokud tak nečiní pouze na základě občanství, by měla na základě požadavku země, která žádá extradici, předat daný případ bez prodlení kompetentním orgánům za účelem stíhání příslušné trestné činnosti. Kompetentní orgány by měly rozhodovat a postupovat stejně jako v případě jakékoli jiné závažné trestné činnosti stíhané v souladu s vnitrostátním právem.

V souladu s vnitrostátní legislativou mohou jednotlivé státy zvážit zjednodušení extradičního procesu tak, že povolí přímé předání extradičního příkazu mezi ministerstvy, která se extradicí zabývají, a to pouze na základě zatykače nebo soudního rozhodnutí a/nebo mohou zavést zjednodušenou extradici osob, které s extradicí souhlasí a vzdaly se práva na extradiční proces.

Další formy spolupráce

- 40.* Státy by měly zajistit, aby jejich kompetentní orgány poskytovaly co nejkomplexnější mezinárodní spolupráci. Je nutno zavést jasné a efektivní mechanismy k okamžité a konstruktivní výměně informací o případech praní peněz a predikativní trestné činnosti přímo mezi partnerskými organizacemi, a to buď spontánně nebo na vyžádání. Výměně by neměla bránit žádná neopodstatněná omezení. Je třeba zajistit, aby:

- a) Kompetentní orgány neodmítaly žádosti o součinnost pouze na základě toho, že vyšetřovaná trestná činnost zahrnuje i fiskální záležitosti.
- b) Státy neodmítaly žádosti o součinnost na základě zákonů, které uvalují na finanční instituce povinnost mlčenlivosti nebo důvěrnosti dat.
- c) Kompetentní orgány měly pravomoc provádět z pověření zahraničního orgánu pátrání a, pokud je to možné, i vyšetřování.

Pokud domácí kompetentní orgán nemá mandát získávat informace požadované zahraničním orgánem, státy by měly podpořit rychlou a konstruktivní výměnu informací cestou jiných orgánů. Spolupráce s jinými než partnerskými zahraničními orgány může být přímá nebo nepřímá. Pokud si kompetentní orgán není jist, jakou cestou postupovat, obrátí se o radu na svého zahraničního partnera.

Státy by měly zavést kontrolní mechanismy a bezpečnostní opatření a ujistit se, v souladu s povinnostmi vyplývajícími ze zákonů o ochraně dat, že informace předávané zahraničním kompetentním orgánům budou využívány pouze oprávněnými osobami.

GLOSÁŘ

V těchto doporučeních se používají následující zkratky a odkazy:

„Skutečný vlastník“ je fyzická osoba nebo osoby, které vlastní nebo ovládají zákazníka a/nebo osoba, v jejíž prospěch se obchod provádí. Skutečnými vlastníky jsou i osoby, které reálně ovládají právnickou osobu nebo společnost.

„Klíčové principy“ = Klíčové principy účinného bankovního dohledu vydané Basilejským výborem pro bankovní dohled, Cíle a principy regulace cenných papírů vydané Mezinárodní organizací komisí pro cenné papíry a Principy dohledu sektoru pojišťovnictví vydané Mezinárodní asociací dohledových orgánů v pojišťovnictví.

„Vybrané kategorie trestných činů“

- účast na organizovaném zločinu a organizovaném vyděračství,
- terorismus, včetně financování terorismu,
- obchodování s lidmi a převaděčství,
- sexuální vykořisťování, včetně sexuálního zneužívání dětí,
- obchodování s narkotiky a psychotropními látkami,
- nelegální obchod se zbraněmi,
- nelegální obchod s kradeným a jiným zbožím,
- korupce a úplatkářství,
- podvody,
- padělání měny,
- padělání a pirátská výroba produktů,
- trestná činnost proti životnímu prostředí,
- vražda nebo závažné ublížení na těle,
- únos, omezení osobní svobody a braní rukojmí,
- loupež nebo krádež,
- pašování,
- vydírání,
- padělání,
- pirátství, a
- zneužívání informací v obchodním styku a manipulace trhu.

V procesu rozhodování o tom, jaké trestné činy budou definovány jako predikativní trestné činy u každé z kategorií uvedených výše, se jednotlivé země mohou v souladu s vnitrostátním právem rozhodnout, jak budou tyto trestné činy definovat a na základě jakých prvků trestné činnosti je budou klasifikovat jako závažné.

"Vybrané nefinanční společnosti a profese" jsou následující:

- a) Kasina (včetně internetových kasin).
- b) Realitní agenti.
- c) Obchodníci se vzácnými kovy.
- d) Obchodníci s drahými kameny.
- e) Právníci, notáři, jiné nezávislé právní profese a účetní - jedná se o jednotlivce, partnery nebo osoby v zaměstnaneckém poměru u profesionálních firem. Nevztahuje se na 'interní' specialisty, kteří jsou v zaměstnaneckém poměru u firem jiného typu ani na specialisty ve státním sektoru, kteří již mohou být povinni postupovat v souladu s opatřeními pro boj proti praní peněz.
- f) Pod pojmem **„poskytovatelé služeb trustům a společnostem“** se rozumí všechny osoby nebo společnosti, které nejsou upraveny jinde v těchto Doporučeních a které poskytují následující služby třetím stranám

- služby při zakládání právnických osob,
- působení jako (nebo zprostředkování jiné osoby) ředitel nebo jednatel společnosti, partner ve firmě nebo v jiném postavení v kontextu právnické osoby,
- poskytování registrované kanceláře, registrované podnikatelské adresy, ubytování, poštovní adresy nebo adresy pro správní účely, a to pro společnost, obchodní sdružení nebo jakoukoliv jinou právnickou osobu,
- působení jako (nebo zprostředkování jiné osoby) pověřenec ve výslovném svěřenství,
- působení jako (nebo zprostředkování jiné osoby) fiktivní akcionář (tzv. bílý kůň).

Pod pojmem „**stanovený limit**“ se rozumí hodnota stanovená Vysvětlivkami.

Pod pojmem „**finanční instituce**“ se rozumí jakékoliv osoby nebo společnosti, které z pověření klienta jako svou podnikatelskou činnost provozují následující aktivity:

1. Přijímání vkladů a jiných splatitelných instrumentů od veřejnosti⁵.
2. Půjčování peněz⁶.
3. Finanční leasing⁷.
4. Převod peněz nebo jiných instrumentů⁸.
5. Vydávání a spravování platebních instrumentů (například kreditní a debetní karty, bankovní šeky, cestovní šeky, peněžní poukázky, elektronické peníze).
6. Finanční záruky a závazky.
7. Obchodování s
 - (a) instrumenty finančního trhu (šeky, cennými papíry, termínovanými účty, deriváty atd.),
 - (b) zahraniční měnou,
 - (c) směnnými kurzy, úrokovými sazbami a indexovými instrumenty,
 - (d) převoditelnými cennými papíry,
 - (e) termínovaným zbožím.
8. Účast na emisích cenných papírů a poskytování finančních služeb ve vztahu k těmto emisím.
9. Individuální a kolektivní management portfolia.
10. Úschova a správa hotovosti nebo likvidních cenných papírů z pověření jiných osob.
11. Investice, správa nebo řízení fondů nebo peněz z pověření jiných osob.
12. Zprostředkování a investice životního pojištění a dalších investovatelných pojišťovacích instrumentů⁹.
13. Směnářská činnost.

Pokud je finanční činnost prováděna danou osobou nebo společností pouze příležitostně nebo ve velmi omezené míře a riziko praní peněz je tudíž malé, stát se může rozhodnout, že zavedení opatření proti praní peněz není částečně nebo vůbec nutné.

V omezené míře a pouze za jasně ospravedlnitelných podmínek je v případě, že se prokáže nízké riziko praní peněz, možno rozhodnout o neaplikování některých nebo všech 40 Doporučení na některé z finančních aktivit uvedených výše.

⁵ Týká se rovněž soukromého bankovníctví.

⁶ Mimo jiné zahrnuje: spotřebitelský úvěr, hypotéku, faktoring (s nebo bez rekursu) a financování komerčních transakcí.

⁷ Nevztahuje se na finanční leasing spotřebního zboží.

⁸ Vztahuje se na finanční aktivity ve formálním i neformálním sektoru (například alternativní zaslání peněz). Viz Vysvětlivka ke zvláštnímu Doporučení VI. Nevztahuje se na žádné fyzické ani právnické osoby, které finančním institucím poskytují pouze zprávy nebo jiné podpůrné systémy pro převod peněz. Viz Vysvětlivka ke zvláštnímu Doporučení VII.

⁹ Vztahuje se na pojišťovací společnosti i pojišťovací zprostředkovatele (agenty a brokery).

Pod pojmem „**FIU**“ se rozumí finanční zpravodajská jednotka („*Financial Intelligence Unit*“).

Pod pojmem „**jiný právní subjekt**“ se rozumí výslovné svěřenství nebo obdobné subjekty.

Pod pojmem „**právnícká osoba**“ se rozumí obchodní společnosti, konsorcia, obchodní sdružení nebo podobné společnosti, které mohou zakládat stálé obchodní vztahy s finančními institucemi nebo jinak vlastnit majetek.

Pod pojmem „**průběžné účty**“ se rozumí korespondenční účty, které jsou přímo využívány třetími stranami za účelem vlastních operací.

Pod pojmem "**politicky exponovaná osoba**" se rozumí jednotlivci, kteří mají nebo v minulosti měli důležité politické postavení v cizí zemi (předseda vlády, vysoký politik, vysoký činitel státní správy, vysoký justiční nebo vojenský činitel, člen managementu státního podniku, důležitý představitel velké politické strany, atd.). Obchodní vztahy s rodinnými příslušníky nebo blízkými společníky politicky exponovaných osob by mohly ohrozit pověst finanční instituce stejně jako obchodní vztah se samotnou politicky exponovanou osobou. Pod pojmem politicky exponovaná osoba nerozumíme politiky středního formátu nebo střední management.

Pod pojmem „**shell bank**“ se rozumí banka ustavená v jurisdikci, ve které není fyzicky přítomna a kde není přidružená k žádné regulované finanční skupině.

Pod pojmem „**OPO**“ se rozumí oznámení o podezřelém obchodu.

Pod pojmem „**dohledový orgán**“ se rozumí kompetentní orgán zodpovědný za dohled nad finančními institucemi na úseku dodržování opatření pro boj proti praní peněz a financování terorismu.

Pod pojmem „**Doporučení FATF**“ se rozumí tato Doporučení a Zvláštní doporučení FATF o financování terorismu.

VYSVĚTLIVKY

Obecné

1. Termín „státy“ je zde rovněž ve významu „teritoria“ nebo „jurisdikce“.
2. Doporučení 5-16 a 21-22 stanoví, že finanční instituce nebo jmenované nefinanční společnosti a profese by měly uskutečnit určité kroky. Státy jsou povinny zavést opatření, která zaváží finanční instituce nebo vybrané nefinanční společnosti a profese k dodržování ustanovení každého Doporučení. Základní povinnosti, vyplývající z Doporučení 5, 10 a 13, by měly být zakotveny v zákonech nebo v podzákonných normách, zatímco detailnější ustanovení těchto Doporučení a povinnosti vyplývající z jiných Doporučení mohou být zakotvena buď v zákonech nebo podzákonných normách nebo v jiných vynutitelných právních instrumentech vydaných kompetentními orgány.
3. Tam, kde je zmíněno že finanční instituce splní doporučení pokud jde o jeho podstatu, finanční instituce musí být schopna ospravedlnit své posouzení před kompetentními orgány.
4. U Doporučení 12 a 16 nemusí jednotlivé státy zavádět nové zákony či podzákonné normy upravující výhradně praxi právníků, notářů, účetních či jiných jmenovaných nefinančních společností a profesí v případě, že tyto společnosti nebo profese jsou již upraveny relevantními zákony nebo regulatorními normami.
5. Vysvětlivky, které platí pro finanční instituce, jsou rovněž relevantní, pokud je to možné, pro nefinanční společnosti a profese.

Doporučení 5, 12 a 16

Stanovené limitní hodnoty pro obchody (podle Doporučení 5 a 12) jsou následující:

- Finanční instituce (pro příležitostné zákazníky podle Doporučení 5) - USD/EUR 15 000.
- Kasina, včetně internetových kasin (podle Doporučení 12) - USD/EUR 3 000
- Obchodníci se vzácnými kovy a obchodníci s drahými kameny vstupující do jakékoliv hotovostní operace (podle Doporučení 12 a 16) - USD/EUR 15 000.

Mezi operace, jejichž hodnota přesahuje stanovený limit, zahrnujeme jak transakce jednorázové, tak i několik transakcí, které se zdají být propojeny.

Doporučení 5

Klíčové principy prověřování klientů a problematika vyzrazení

1. Zjistí-li finanční instituce při zakládání nebo v průběhu obchodního vztahu či při provádění příležitostného obchodu jakékoli podezření z praní peněz nebo financování terorismu, měla by:
 - a) Standardně a bez ohledu na jakékoliv výjimky či stanovené limity, které by jinak byly aplikovatelné, identifikovat a prověřit totožnost zákazníka i skutečného vlastníka, ať stálého nebo příležitostného.
 - b) V souladu s Doporučením 13 podat OPO finanční zpravodajské jednotce.
2. Doporučení 14 zakazuje finančním institucím a jejich statutárním orgánům, managementu i zaměstnancům kohokoliv informovat o skutečnosti, že na finanční zpravodajskou jednotku bylo zasláno OPO nebo jiné relevantní informace. Existuje riziko, že zákazníci budou neúmyslně informováni při provádění identifikace klienta. Vědomí klienta o podání OPO nebo případném vyšetřování by mohlo zmařit budoucí práci vyšetřovatelů trestné činnosti praní peněz nebo financování terorismu.

3. Proto by si finanční instituce, která má podezření na praní peněz nebo financování terorismu, měla uvědomovat riziko vyzrazení při provádění identifikace a aplikace Klíčových principů prověřování klientů. Pokud je důvodné podezření, že identifikační proces povede k vyzrazení podezření zákazníkovi nebo potenciálnímu zákazníkovi, finanční instituce se může rozhodnout tento proces neprovést a následně podat OPO. Všechny instituce by měly své zaměstnance informovat o citlivosti postupů provádění Klíčových principů prověřování klientů.

Klíčové principy prověřování klientů u právnických osob a společností

4. Při provádění bodů (a) a (b) Klíčových principů prověřování klientů u právnických osob a společností by finanční instituce měla:
 - a) Ověřit, že osoby zastupující klienta jsou řádně zmocněny a tyto osoby identifikovat.
 - b) Identifikovat zákazníka a ověřit jeho totožnost, tj. vyžádat si zakladací listinu společnosti nebo jiný důkaz o právním statusu právnické osoby nebo společnosti a rovněž vyžádat informace týkající se názvu společnosti, jmen členů statutárních orgánů, právní formy, adresy, managementu, atd..
 - c) Identifikovat skutečné vlastníky a orientovat se ve vlastnické a řídicí struktuře společnosti a přijmout přiměřená opatření k ověření totožnosti těchto osob. Aby finanční instituce mohla úspěšně provést tyto kroky, bude muset identifikovat fyzické osoby, které společnost ovládají společně s členy statutárních orgánů a managementu. Pokud je zákazník nebo majitel majoritního podílu státní firma, která podléhá regulatorním opatřením, není nutné identifikovat a ověřovat totožnost podílníků této společnosti.

Informace lze získat z veřejně dostupných databází, od zákazníka, nebo z jiných spolehlivých zdrojů.

Spoléhaní na již provedenou identifikaci a ověření totožnosti

5. Opatření v kontextu prověřování klienta podle Doporučení 5 neimplikují, že by finanční instituce měly opakovaně identifikovat klienty a ověřovat jejich totožnost pokaždé, když zákazník provádí operaci. Každá instituce má právo spoléhat se na identifikaci a ověření, které proběhly v minulosti. Instituce opakovaně identifikuje a prověřuje ve chvíli, kdy je podezření na praní peněz nebo když se podstatně změní operace na účtu klienta tak, že již neodpovídají charakteru jeho podnikání.

Načasování ověření

6. Ověření totožnosti klienta až po založení obchodního vztahu z důvodu obav z narušení normálního průběhu obchodního vztahu s klientem je možné u následujících operací:
 - Obchodní vztah bez osobního kontaktu s klientem.
 - Obchody s cennými papíry – v sektoru cenných papírů jsou společnosti a obchodníci s cennými papíry často nuceni, v reakci na okamžitou situaci na trhu a podle pokynů klienta, provádět transakce velmi rychle a provedení transakce může být nutné ještě před ověřením totožnosti klienta.
 - Životní pojištění – u životního pojištění mohou státy povolit identifikaci klienta a ověření obmyšleného až po uzavření obchodního vztahu s pojištěncem. Ve všech takových případech by však identifikace klienta a její ověření měly proběhnout před výplatou pojistné částky nebo před tím, než pojištěnec hodlá provádět svoje práva vyplývající z pojistné smlouvy.
7. Finanční instituce budou muset rovněž přijmout opatření na řízení rizik u klientů, kteří využijí obchodního vztahu ještě před ověřením totožnosti. Jedná se především o omezení počtu obchodů, povolení pouze určitých obchodů a limitování jejich objemu, včetně monitorování velkých nebo komplexních transakcí, které jsou nad rámec standardních operací běžných pro tento typ vztahu. Finanční instituce by měly v souladu s Basilejským

CDD dokumentem¹⁰ (§ 2.2.6) zavést zvláštní směrnice pro řízení rizik u klientů, se kterými nemají osobní styk.

Požadavek identifikace stávajících zákazníků

8. Principy Basilejské zprávy o identifikaci klienta upravující problematiku identifikace stávajících klientů by měly finančním institucím sloužit jako vodítko při provádění klíčových principů prověřování stávajících klientů.

Zjednodušená nebo omezená opatření na identifikaci klienta

9. Obecným pravidlem je, že na zákazníka je nutno aplikovat veškerá opatření na identifikaci klienta, a to včetně identifikace skutečného vlastníka. Můžou se však vyskytnout případy, kdy riziko praní peněz nebo financování terorismu bude nízké a kde informace o totožnosti klienta a skutečného vlastníka jsou veřejně dostupné nebo kde existuje kontrola jinde v celonárodním systému. V takovém případě by země mohly finančním institucím povolit zjednodušená nebo omezená opatření na identifikaci klienta.
10. Zákazníci, u kterých je možné použít zjednodušená nebo omezená opatření na prověření klienta, jsou následující:
 - Finanční instituce, které podléhají požadavkům boje proti praní peněz a financování terorismu, které jsou v souladu s Doporučeními FATF a jejich soulad s těmito požadavky je kontrolován.
 - Státní podniky, které podléhají regulatorním zásadám oznamování podezřelých obchodů.
 - Státní správa.
11. Zjednodušená nebo omezená opatření na prověření klienta lze rovněž aplikovat u skutečných vlastníků úhrnných účtů držených vybranými nefinančními společnostmi nebo profesemi, a to za podmínky, že tyto společnosti nebo profese podléhají opatřením pro boj proti praní peněz a financování terorismu v souladu s Doporučeními FATF a je u nich prováděn efektivní monitoring a dohledování dodržování všech těchto povinností. Banky by se měly odvolávat na Basilejský CDD dokument, který specifikuje (§ 2.2.4) postupy v situaci, kdy instituce provozující účet spoléhá na klienta, který je profesionálním zprostředkovatelem, že sám provede identifikaci svých vlastních klientů (tj. skutečných vlastníků bankovních účtů). V určitých případech může Basilejský CDD dokument sloužit jako informační zdroj u správy podobných účtů držených jinými typy finančních institucí.

Zjednodušená nebo omezená opatření na prověření klienta mohou také být přijatelná pro různé typy produktů či obchodů, jako například:

- Životní pojistky, kde roční pojistné nepřekročí USD/EUR 1000 nebo jednotlivé pojistné nepřekročí USD/EUR 2500.
 - Penzijní pojistky, kde není žádné ustanovení o odkupu a kde nelze pojistku použít jako záruku.
 - Penze, výslužné nebo podobné instrumenty, které poskytují zajištění zaměstnanců po ukončení pracovního poměru a do kterých se přispívá cestou srážek ze mzdy a kde forma instrumentu neumožňuje připisování úroků.
13. Státy mohou rovněž rozhodnout povolit finančním institucím tato zjednodušená opatření aplikovat pouze na zákazníky v jejich domácí jurisdikci nebo je mohou povolit pouze u zákazníků z těch jurisdikcí, kde je zaručena implementace a dodržování Doporučení FATF.

Zjednodušená opatření k prověření zákazníka nejsou možná v případech, kdy je podezření na praní peněz nebo financování terorismu nebo kdy je vysoké riziko zneužití.

¹⁰ Basilejský CDD dokumentem se rozumí Směrnice o prověřování klientů bank (Customer Due Diligence for Banks), vydaná Basilejským výborem pro bankovní dohled v říjnu 2001.

Doporučení 6

Státy by měly rozšířit požadavky podle Doporučení 6 i na vlastní občany v důležitých veřejných funkcích.

Doporučení 9

Toto Doporučení se nevztahuje na vztahy s dodavateli nebo spolupráci s agenturami.

Toto Doporučení se rovněž nevztahuje na obchodní vztahy, účty nebo obchody mezi finančními institucemi z pověření jejich klientů. Tyto obchodní vztahy jsou upraveny Doporučeními 5 a 7.

Doporučení 10 a 11

V kontextu sektoru pojišťovnictví se pod termínem „transakce“ rozumí pojišťovací produkt samotný, splátky a úhrady pojišťovny.

Doporučení 13

1. Trestnou činností v Doporučení 13 se rozumí:
 - a) Veškerá trestná činnost, která v dané jurisdikci zakládá skutkovou podstatu predikativního trestného činu pro praní peněz; nebo
 - b) Minimálně ty trestné činy, které zakládají skutkovou podstatu predikativního trestného činu v souladu s Doporučením 1.

Státy by měly jednoznačně směřovat k přijetí alternativy (a). Všechny podezřelé obchody, včetně pokusů o ně, by měly být oznámeny bez ohledu na finanční částku.

2. Na základě Doporučení 13 by měly být podezřelé obchody oznamovány finančními institucemi bez ohledu na to, že jsou považovány za operace daňového charakteru. Je nutné si uvědomit, že pachatelé, za účelem zamezení podání OPO, často *mimo jiné* uvedou, že jejich transakce je daňového charakteru.

Doporučení 14 (vyzrazení)

O vyzrazení se nejedná v případě, že právník, notář, jiné nezávislé právní profese či účetní odrazuje svého klienta od protiprávní činnosti.

Doporučení 15

Typ a rozsah opatření za účelem implementace každého z požadavků podle tohoto doporučení by měl být vhodně nastaven s ohledem na riziko praní peněz a financování terorismu a velikost společnosti.

System dodržování vnitřních zásad u finančních institucí by měl zahrnovat i jmenování kontaktní osoby na úrovni managementu pro styk s finanční zpravodajskou jednotkou.

Doporučení 16

1. Každý stát si sám určí přesný obsah advokátní mlčenlivosti nebo mlčenlivosti z titulu určité profese. Jedná se obvykle o informace, které právníci, notáři, jiné nezávislé právní profese obdrží od klienta v rámci: (a) ověřování právního postavení klienta, nebo (b) v rámci obhajování či zastupování klienta v soudním, správním, arbitrážním nebo mediačním řízení. Pokud mají účetní stejnou povinnost mlčenlivosti či požívají práva mlčenlivosti z titulu profese, nemají za povinnost oznamovat podezřelé obchody.
2. Státy mohou povolit právníkům, notářům a jiným nezávislým právním profesím a účetním předávat OPO samoregulačním orgánům, a to v případě, že mezi těmito orgány a finanční zpravodajskou jednotkou existuje příslušná spolupráce.

Doporučení 19

1. Státy by měly zvážit, za účelem podpoření odhalování a monitorování hotovostních transakcí bez porušení zásad volného pohybu kapitálu, možnost podrobit všechny převozy hotovosti přes hranice nad stanovený limit prověření, správnímu dohledu, oznámení a uchování dat.
2. Pokud země odhalí neobvyklou mezinárodní přepravu hotovosti, peněžních instrumentů, vzácných kovů nebo drahých kamenů, měla by zvážit podání oznámení celní správě nebo jiným kompetentním orgánům v zemi, odkud dodávka pochází a/nebo v cílové zemi a měla by spolupracovat s cílem zjistit zdroj, směr a účel takové přepravy a provést nutná opatření pro její vyšetření.

Doporučení 23

Doporučení 23 by nemělo být vykládáno jako požadavek zavádět systém pravidelných přezkumů licencí nebo postupů finančních institucí pouze pro účely boje proti praní peněz, ale spíše jako podnět k zamyšlení nad nutností zkoumat, v souladu s doporučeními FATF, vlastnickou strukturu finančních institucí (především bank a nebankovních finančních institucí). Tam, kde dohledové orgány zkoumají vlastnickou strukturu, je třeba se zaměřit na skutečnou relevantnost takového prověřování pro boj proti praní peněz.

Doporučení 25

Při zvažování formy zpětné vazby by se státy měly orientovat podle Směrnic postupů o poskytování zpětné vazby oznamující finanční instituci a jiným osobám (FATF).

Doporučení 26

Země, které založily finanční zpravodajskou jednotku, by měly zvážit členství v Egmontské skupině. Je třeba se seznámit s Programovým prohlášením Egmontské skupiny a s Principy výměny informací mezi finančními zpravodajskými jednotkami o případech praní peněz. Tyto dokumenty jsou důležitým vodítkem při rozhodování o postavení a funkcích finanční analytické jednotky a mechanismech nutných pro výměnu informací mezi finančními zpravodajskými jednotkami.

Doporučení 27

Státy by měly zvážit přijetí vnitrostátních opatření, a to včetně legislativních instrumentů, za účelem zplnomocnění kompetentních orgánů vyšetřujících případy praní peněz, k odložení nebo zrušení zatykače na podezřelé osoby a/nebo příkazu k zabavení peněz, a to s cílem zajistit důkazní materiál a identifikovat další zúčastněné osoby. Bez takovýchto opatření by nebylo možné provádět sledování zásilky ani tajné operace.

Doporučení 38

Státy by měly zvážit následující:

- a) Založit fond propadlého majetku, na který se bude ukládat veškerý propadnutý majetek nebo jeho část, a to za účelem následného využití orgány činnými v trestním řízení, zdravotnictvím, vzdělávacími institucemi, apod.
- b) Přijmout opatření nutná k podělení se o propadnutý majetek s ostatními zúčastněnými státy, a to především tehdy, kdy je propadnutí přímo nebo nepřímo výsledkem součinnosti orgánů činných v trestním řízení z několika zemí.

Doporučení 40

1. Pro účely tohoto Doporučení se pod pojmem:
 - "Partnerské orgány" rozumí orgány, které mají podobné zodpovědnosti a funkce.

- "Kompetentní orgány" rozumí všechny správní orgány nebo orgány činné v trestním řízení, které jsou zapojeny do boje proti praní peněz a financování terorismu, a to včetně FIU a dohledových orgánů.
2. Způsob výměny informací závisí na typu kompetentního orgánu a na charakteru a cílech spolupráce. Výměna informací může být založena na bilaterálních nebo multilaterálních smlouvách, memorandech o porozumění či recipročních výměnách anebo může být uskutečňována cestou mezinárodních nebo regionálních organizací. Toto doporučení si však neklade za cíl úpravu spolupráce v kontextu vzájemné právní pomoci nebo extradice.
 3. Nepřímou výměnou informací s jinými než partnerskými zahraničními orgány se rozumí výměna v situacích, kdy je požadovaná informace předávána dožadujícímu orgánu partnerským orgánem přes jeden nebo dva domácí nebo zahraniční orgány. Kompetentní orgán, který dožaduje informace, by měl vždy jasně uvést důvod takového dožádání a konečného uživatele získané informace.
 4. Finanční zpravodajská jednotka by měla mít právo na žádost zahraniční partnerské organizace získávat informace relevantní pro analýzu finančních transakcí. Mělo by se jednat minimálně o následující činnost:
 - Prověření vlastních databází za účelem získání či ověření informací k oznámení o podezřelých obchodech.
 - Prověření jiných databází, ke kterým FIU má přímý nebo nepřímý přístup, a to včetně databází orgánů činných v trestním řízení, veřejných databází, správních databází a komerčních databází.

Finanční zpravodajská jednotka by měla, pokud má dané pravomoci, rovněž relevantní informace získávat od dalších kompetentních orgánů a finančních institucí.